

NADNIEMEŃSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-1 i 5-6
Administracja - 10-1 i 4-6
Prenumerata miesięczna zł. 4.
z odnośnikiem i przesyłką poczt. 4 zł. 50 gr.

Nr 106 Rok I
GRODNO
poniedz. 17 listopada 1924 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte za mówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino
LIRA
D Z I Ś

Motto: Nie zapomnij bicia, gdy idziesz do kobiety!.

— Realizacja genialnego Cecil B. de Mille —

Potężny dramat życiowy w 10 aktach

OSKARZAM CIĘ KOBIETO!..

W roli głównej **Beatrice Joy**

Najpiękniejsza i najlekkoomyślniejsza kobieta na kuli ziemskiej

Niebywała wystawa!

Kino
EDEN

Największy film 1924—1925 r.

Od czasu istnienia kinematografii jeszcze nie było ładniejszego obrazu, jak:

DZIEWCZĘ z

KARUZELI

Dramat erotyczny w 10 aktach.

Obraz ten ilustruje całe życie b. cesarza austriackiego Franciszka Józefa. Żaden film nie zrobił większego sukcesu na świecie, jak obraz DZIEWCZĘ z KARUZELI

Zespół orkiestry powiększony

Uroczystości 6-iej rocznicy Grodzieńskiego pułku

W Kościele garnizonowym, tłum pobożnych, wojskowych i cywilnych w skupieniu słucha Mszy św. przy dźwiękach orkiestry, oraz okolicznościowego Słowa Bożego z głębokim uczuciem wygłoszonego przez ks. majora Tartyllę.

Po skończonym nabożeństwie, p. General Berbecki przyjął defiladę i przemówił do wojska, głosząc zaślugi pułku.

O godz. 1-iej, w salonych pułkowego Kasyna oficerskiego zgromadzili się wszyscy obecni oficerowie 81 pp. z dow. ppłuk. Wojtkiewiczem na czele, oraz zaproszeni goście wojskowi z pp: gen. Berbeckim, Bielińskim i Osikowskim na czele. Pomiędzy zaproszonymi na uroczystość znajdowali się: pierwszy dow. 81 pp. pułk. Bohaterewicz, dalej pułkownicy: Luberański, Szemiot, Kwaśniewski, Zamorski, Kópczyński, pp. Zagorski, Miztura, Aleksandrowicz, Blocki, Okulicz-Kozaryn, oraz reprezentanci wszystkich pułków i oddziałów D. O. K. Nr. III. oraz cywilni: p. Starosta Rogalewicz, Prezydent Stępniewski i piszący te słowa.

Poświęcenia ślicznego, czystutkiego jak bombonierka Kasyna, zajmującego dużą salę jadalną i dwie mniejsze salei dokonał ks. M. jr Kusta, który następnie przemówił, nawiązując swe słowa do wzajemnej mi-

łości i jedności, stanowiących dźwignię wszystkich poczynań i będących cementem spajającym wszelkie wysiłki w idealną akcję zbiorową społeczeństw i narodów.

Po przemówieniu nastąpiło wręczenie przez b. d-cę pułku pułk. Bohaterewicza odznaki pułkowej p. gen. Osikowskiemu, oraz zasłużonym oficerom pułku.

Poczem gościnni gospodarze zaprosili uczestników uroczystości do stołów biesiadnych, gdzie wgożwionym nastroju i miłym u-sposobieniu wśród serdeczych i obfitych przemówień spędzono parę godzin.

Szereg toastów zapoczątkował Starosta Rogalewicz, wznawiając staropolski zwyczaj wznoszenia pierwszym toastem zdrowia głowy Państwa, pijąc za zdrowie pierwszego Obywatela Rzplitej Prezydenta Wojciechowskiego. Następnie gen. Berbecki, wznosił zdrowie pierwszego Żołnierza Rzplitej Marszałka J. Piłsudskiego. Prezydent Stępniewski, wręca pułk. Wojtkiewiczowi toast na cześć pułku, jako przedstawicieli miasta, oraz jako oficer rezerwisty, przyjmujący aktualny udział w tworzeniu i formowaniu pułku, zaznaczając, że zaszczyt, jaki otrzymał przez wyróżnienie współobywateli powołujących go na stanowisko prezydenta, stawia w drugim rzę-

dzie po za zaszczytem należenia do składu grodzieńskiego pułku.

W powtórnym przemówieniu gen. Berbecki wskazywał na niesłuszne krytykowanie Polaków za rozpoczynanie wszelkich poczynań, uroczystości i obchodów przy stołach biesiadnych, dowodząc, że jest to zwyczaj bynajmniej nie udowodniający ujemnych skłonności Polaków, lecz ogólnie przyjęty odwiecznie przez wszystkie osiadłe narody związane duszą i ciałem z danym kawałkiem ziemi, który pracą rąk swoich w pocie czoła uprawiają, w przeciwieństwie do narodów o skłonnościach koczowniczych nie wnoszących nic do kultury ogólnej ludzkiej, a jedynie chytrze łapczywą dłoń wyciągających po cudze dobro, bodaj by nawet pod płaszczykiem uszczęśliwienia ludzkości, jak to czynili w 20 roku bolszewicy w pochodzie swym na Warszawę, marząc jedynie o opanowaniu bogactw i zapasów tam nagromadzonych.

Następnie przemówili gen. Bieliński, pułkownik Wojtkiewicz—pokręślając zasługi poprzedników i opiekę przełożonych, pułk. Szemiot, Bohaterewicz, w imieniu oficerów pułku por. Jelec i inni. W końcu przemówił zast. Dowódcy pułku ppłuk. Wildman, który zaznaczył, że do ogólnej harmonii wznoszonych toastów brak jednej jeszcze struny, którą on włącza do tej zgodnej dźwięczącej harfy „Eola”, pijąc zdrowie społeczeństwa cywilnego w ręce Starosty jako gospodarza powiatu, Prezydenta—gospodarza miasta i przedstawiciela „Kurjera Nadnemieńskiego” owego głosu opinii spo-

łecznej który słusznie,—często jednak niesłusznie nas krytykuje”. Szczęśliwi jesteśmy, że dowcipne słowa mówcy, wobec układu stosunków, są jedynie barwnymi kwiatami retorycznymi, które wplata się w pięknie ułożone bukiety, przemówień toastowych—bowiem o krytyce w ścisłym tego słowa znaczeniu—jak dotąd mowy być nie mogło i nie było.

Pełen humoru zwrot mówcy przyjęto huczynnymi oklaskami i homerycznym wybuchem śmiechu.

Na zakończenie uroczystości pułk. Wojtkiewicz odezwał depesze gratulacyjne nadesłane pułkowi, z okazji święta, przez Biskupa Bandurskiego, gen. Rydza-Smigłego, Żeligowskiego, Szeptyckiego, pułk: Risego, Rybackiego, Waszkiewicza, Stokalskiego, Pasławskiego, Szokalskiego, Zerjo, Kurnatowskiego, Kozłowski, Malinowski, M-ra Powieź, kpt. Wyżeskiego, Sekowski i innych. W parę dni nadeszła depesza od M. S. W. gen. Sikorskiego.

Wieczorem na Starym Zamku zaproszeni goście ochoczo bawili się do rana przy dźwiękach orkiestry pułkowej oraz mieszanego zespołu smyczkowego.

Bal ze względu na pokaźną liczbę osób, dobór towarzystwa i miły nastrój, zaliczyć można do jednej z najlepszych zabaw obecnego sezonu. Uczestnicy uroczystości na długo zachowają nader miłe wspomnienie tego sympatycznego dnia.

Podziękowanie.

Tym wszystkim, którzy z okazji wypuszczenia 100-go numeru raczyli nam złożyć życzenia, niniejszem wyrażamy najserdeczniejsze podziękowanie. Ilość powinszowań oraz ciepła, serdeczna treść takowych napawa nas dumą, że zdołaliśmy piśmie naszemu przysporzyć tak okazałą liczbę rzetelnych przyjaciół, na których zawsze liczyć będziemy mogli. Ilość przyjaciół pisma to próbnik jego aktualności. Jeszcze raz tedy składamy serdeczne „Bóg zapłać“.

Redakcja.

KRONIKA

Z działalności Stowarzyszenia Św. Wincentego á Paulo w Grodnie

Pod opieką T-wa Pań Miłosterdzia Św. Wincentego á Paulo przy Farze grodzieńskiej, znajduje się 52 osoby. Najbardziej potrzebującym pomocy wydano 82 kil. chleba, 23 kil. kaszy, 14 kil. soli na okres 2-ch tygodni.

Konferencje Towarzystwa odbywają się co tydzień. Dyżury Pań w biurze ustalone w każdą środę od 2-3. T-wo prosi o wszelkie ofiary, a zwłaszcza o bieliznę, ubranie i obuwie, pod adresem: Horodniczańska 15, m. 2.

Rocznica

Zarząd Związku Strzeleckiego w Grodnie nadesłał nam następujący komunikat:

Dnia 16 grudnia b. r. przypada druga rocznica tragicznej śmierci pierwszego Prezydenta Rz. P. Gabriela Narutowicza.

Chwila historyczna, w której zakończył życie jeden z ofiarnych synów Polski, posłuszny wezwaniu Narodu, zbyt jest wielka w swej grozie, aby można pozwolić o niej zapomnieć.

Mniemamy, że wypadki z grudnia 1922 r. winny być wciąż na oczach pokolenia, aby uświadamiało ono sobie coraz więcej, jakie nieszczęście dla Polski prowadzi za sobą brak poszanowania ustanowionych przez Naród praw.

Zamierzają w rocznicę śmierci Pierwszego Prezydenta zorganizować, wżerem stolicy, uroczysty obchód w Grodnie, Zarząd S. Obwodu Zw. Strzeleckiego ma zaszczyt prosić tą drogą wszystkie stowarzyszenia i organizacje społeczne o przyjęcie udziału w akcji i o wysłanie swego delegata na zebranie organizacyjne, mające się odbyć w Magistracie (Sala Posiedzeń R. M.) dnia 17 b. m. o godzinie 6 wiecz. celem powołania Komitetu Organizacyjnego.

Z a r z ą d.

Sprawozdanie z balu Wioślarskiego, urządzanego w dniu 1-go listopada r. b. w salach hotelu „Royal'u“

Przychód:

Wejściowe wraz z prawem wygranania fantu 730 x 3 zł. 2.190 zł.
Loterja amerykańska 233 zł.
Konfetti 5 zł.
Razem 2.428 zł.

Rozchód:

Zakup garnituru mebli (sypialnia), ogłoszenia i druki 479 zł. — gr.
Fanty dla loterji amerykańskiej 94 zł. 80 gr.
Zezwolenie i podatek (Urząd Akcyz i podatków) 55 zł. 50 gr.
Razem 629 zł. 30 gr.

Czysty dochód zł. 2428 — zł. 629 gr 80 — zł. = 1798 zł 70. (Tysiąc siedemset dziewięćdziesiąt ośm złotych 70

groszy). Wygrana (sypialnia) padła na kartę wstępu Nr 980 (kpt. Gątarzki z D. O. K. Oddz. III Szt.)

Zarząd W. K. W. NIEMEN składa serdecznie podziękowanie Społeczeństwu Grodzieńskiemu i członkom swoim za wydatną pomoc.

Dochody osiągnięte z zabaw i balu w r. b. zostały użyte na budowę hali mrowanej dla ludzi klubowych rozmiarów 20 x 10 x 4 mtr.

Czy może wysoko urodzony młodzieniec Hrabia pokochać dziewczę z ludu?...

Odpowiedź w obrazie

DZIEWCZĘ z KARUZELI Eden.

Kronika prowincjonalna

W SŁONIMIE powstało do życia pismo polskie p. t. „Wiadomości Słonimskie“, tygodnik kresowy, poświęcony sprawom politycznym, społecznym i literackim. Adres redakcji i administracji: Słonim, ul. Szeptyckiego nr. 10, tel. 30.

Redaktorem pisma jest p. Stanisław Brochwicz Lewiński, wydawcą inż. Szczepan Kubotins.

Nadesłany nam pierwszy numer zawiera 10 stron druku in quarto, w tem 8 1/2 stron zajmują ogłoszenia, których jak na Słonim, 26 tysięczne miasto, jest bardzo wiele. O ile tak dalej pójdzie, pismo może mieć ugruntowane podstawy finansowe.

Dział redakcyjny, pozostający pod kierunkiem uzdolnionego i znanego nam z Grodna b. redaktora i wydawcy „Runi“ — obfituje w interesujące i aktualny materiał. W artykule wstępnym credo redakcji zapowiada pracę i walkę w obronie polskości na Kresach i odpowiedniki tej walki już znajdujemy w kronice, piętnującej zaniechanie władz, urzędów, instytucji i firm, króre w szyldach ogłoszeniach i komunikatach „mało dbają o czy stość języka polskiego“. Pismo ma słuszną, stwierdzając: „Niechaj starostwo odmówi kilka razy zezwolenia na rozplakatowanie afisza lub wystawienie szyldu, napisanego błędnie po polsku, a wszystko się zmieni. Interesowani poczuja, że nie można języka polskiego lekceważyć, ani nim pomiać!“

Poruszona kwestja jest aktualną we wszystkich miastach, wsiach i miasteczkach, w województwach wschodnich. Mamy tylko wątpliwość, czy zalecana przez „Wiadomości Słonimskie“ interwencja Starostwa będzie zawsze mądrą, gdyż — niestety! wielu jeszcze mamy referentów w Starostwach kresowych, którzy sami nie zdradzają poprawności stylistycznej i ortograficznej w swoich urzędowych elaboratach. Nam się wydaje, że sprawę rozwiąże „Komisja obrony czystości języka polskiego“, powołana ze sfer miarodajnych. Oby tylko jaknajprędzej!

SOKÓŁKA. Uruchomiona Hurtownia Tytuńowa istnieje tutaj pod kierunkiem właściciela p. Bolesława Koch nowskiego i rozwija się pomyślnie. Uderza charakterystyczny fakt, że placówka ta egzystuje samodzielnie, opierając się na własnych siłach, bez uciekania się do wspólników, którzy w innych wypadkach nie mają nic wspólnego z inwalidami i ochotnikami.

Sytuacja w przemyśle garbarskim uległa poprawie. Grożący strajk robotników nie doszedł do skutku. Robotnicy wysuwali żądania 50% podwyżki; po pertraktacjach przyjęli 25% i zawarli umowę. Obecne płace dzienne wynoszą; 6,06 zł — I kat.; 5,83 — II k.; 5,05 — III k.; — niekwalifikowani — 2-3,50, młodociani (18 l.) 1 1/2 - 2 zł.

KRYNKI. Strajk garbarzy został zlikwidowany kompromisowo. Robotnicy żądali 50% — otrzymali 30% podwyżki i przystąpili do pracy. W mieście spokój.

Powstał u nas niedawno projekt założenia kamienia węgielnego pod „Pamięć Wolności“ dla uczczenia pamięci poległych i odzyskania Niepodległości Polski. Inicjatorem i organizatorem jest p. Burmistrz Choromański. Miejscowy ksiądz początkowo bojkotował poczynania komitetu i odmówił wejścia w skład

Nareszcie! „Czar nocy“

w dniach najbliższych w kinie „LIRA“

Komitetu budowy pomnika, sądząc, że będzie to pomnik „wolności bolszewickiej“. Na energiczny protest pana Burmistrza ksiądz dał zadość uczynienie i przyrzekł przeszkód nie czynić.

Bolączką Krynek jest Sąd Pokoju. Ktoś z dobrych obserwatorów zainteresował się statystyką rozstrzyganych spraw i przystąpił do wniosku, że w Krynkach przeważnie sprawę przegrywa żyd z chłopem, a chłop z „panem“. Natomiast bardzo często w Grodnie, po założeniu apiacji, jest odwrotnie. Ponieważ o tem mówią powszechnie, zwracamy na to uwagę. V.

Errata

We wczorajszym numerze w motto do artykułu „światła“, chochochlik zecerski zamiast „po życie sięgać nowe“ — złożył, „po życie sięgać nawet“.

Ogłoszenia.

Fortepjan używany doł sprzedania. Chlebna przystań Nr. 22. Pietrow. 3-3

Dzierżawa majątek i poszukiwanie się w Grodzieńszczyźnie od 120-200 ha. Informacje pisemne z wyszczególnieniem warunków lub osobiste oferty zgłaszać do T-wa Parcelacyjno - Pomiarowego Osadnik Kresowy Jagiełłowska Nr. 34.

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. listopad.

Bacność! Po gruntownym odświeżeniu Bacność!

ZAKŁAD FRYZJERSKI FELIX

w hotelu Royal Horodniczańska 12, odtworzył nowy dział kosmet.-perfumer. i galanteryjny obficie zaopatrzone w pierwszorzędne artykuły firm krajowych i zagranicznych. 12-30

Rozkład pociągów na st. Grodno.

ważny od 1 czerwca 1924 r.

Grodno — Wotkowysk	Nr 253/254	przybycie 13.08	odejście 16.36
Zemgale — Warsz. Gł.	702 pos.	1.09	1.17
Wilno — Warsz. Wil.	712	4.30	4.45
Warsz. Gł. — Zemgale	701	4.33	4.43
Warsz. Wil. — Suwałki	781/734	6.02	6.37
Warsz. Wil. — Wilno	711	7.05	7.20
Warsz. Wil. — Zemgale	718	14.51	15.01
Zemgale — Warsz. Wil.	714	15.02	15.12
Suwałki — Warsz. Wil.	782/734	23.18	23.48
Grodno — Jezioro			6.30
Jezioro — Grodno		17.15	

Nowa taksa dorożkarska

w dzień w nocy

- 1) Za jazdę ze st. kolejowej Grodno do śródmieścia i odwrotnie zł. 1 gr. 10 Zi. 1 gr. 90
- 2) Za kurs w mieście „ 0 „ 75 „ 1 „ 10
- 3) Za godzinę jazdy z przerwami „ 3 „ „ 4 „ 50
- 4) Za jazdę na krańce miasta t. j. na Pohulanke, Rzeźnię, Nową Kolonję, przedmieście i Wiackie koszary „ 1 „ 10 „ 1 „ 90

UWAGA: Taksa rozumie się przy ilościach od 1-3 osób z bagażem do 20 kg. Przy większych ilościach osób i bagażu — według umowy